

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Граматичні проблеми науково-технічного перекладу

Шифр та назва спеціальності

B11 – Філологія

Спеціалізація

B11.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітня програма

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Семестр

6

Інститут

ННІ соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Ділової іноземної мови та перекладу (303)

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Обов'язкова

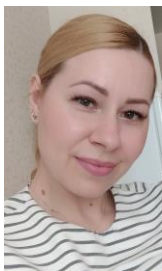
Форма навчання

Денна

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Карачова Дар'я Володимирівна

Daria.Karachova@khpi.edu.ua

Кандидат філологічних наук, доцент

Працює на кафедрі з 2017 року, має значну кількість наукових публікацій. Є автором навчальних посібників та методичних вказівок.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Задачею цієї дисципліни є ознайомлення студентів із граматичною специфікою наукового та технічного перекладу, узагальнення і поглиблення знань з граматики англійської та української мов, здобуття студентами навичок роботи у різних галузях технічного перекладу, розвиток у студентів здатності робити самостійні висновки, вміти аналізувати та адаптувати отримані на заняттях навички на практиці.

Мета та цілі дисципліни

Метою курсу «Граматичні проблеми науково-технічного перекладу» є формування у студентів системи знань, умінь та навичок перекладу науково-технічної літератури. Одночасно звертається увага на ознайомлення студентів з особливостями технічного перекладу у різних галузях.

Формат занять

Практичні заняття, самостійна робота. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Результати навчання

РН15. Уміти виокремлювати лексичні, термінологічні та граматичні особливості перекладу наукових статей, інструкцій, специфікацій та іншої документації у галузях машинобудування, електроніки та електротехніки, банківських технологій, прикладної математики, фізики та хімії та передати їх специфіку при перекладі з англійської/німецької мов на українську та робити зворотній переклад.

РНС4. Вміти аналізувати граматичні та лексичні структури в науково-технічних текстах, а також проводити аналіз відмінностей та подібностей в граматичних та лексичних системах англійської та української мов.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 54 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін:

ППс 5 Теорія перекладу,

ПП 5 Теорія та практика перекладу.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

У відповідності з характером пізнавальної діяльності студентів із засвоєння змісту дисципліни «Граматичні проблеми науково-технічного перекладу» використовуються різні методи навчання:

а) репродуктивні;

б) пояснювально-ілюстративні;

в) аналіз конкретних проблемних ситуацій;

При проведенні репродуктивного методу, викладач спирається на знання студентів, які вони отримали при вивченні попередніх дисциплін.

З метою більш глибокого засвоєння і запам'ятовування інформації репродуктивний метод доповнюється використанням пояснювально- ілюстративних матеріалів.

Аналіз конкретних проблемних ситуацій сприяє розвитку творчого мислення студентів, стимулює і підвищують інтерес до занять, активізує та загострює сприйняття навчального матеріалу.

При проведенні практичних занять репродуктивні вправи підвищують ефективність придбання практичних умінь і навичок, так як перетворення знань у навички вимагає багаторазових дій за зразком.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Лекційні заняття в межах курсу не передбачені

Загальна кількість годин

Практичні заняття

Теми практичних занять

Кількість годин **Вагові коефіцієнти а**

Тема 1. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу.

2

1

Тема 2. Переклад присудка.

4

1

Часові форми дієслова. Узгодження часових форм. Форми наказового способу дієслова. Форми пасивного стану дієслова. Форми непрямих способів дієслова. Складний номінативний присудок.

Тема 3. Переклад присудка.

4

1

Складні модальні присудки з *must, have to* і *should*. Складні модальні присудки з *may, might, can* і *could*. Складні модальні присудки з *will, would, need* і *ought to*. Складний модальний присудок з *to be to*.
Фразеологічний присудок. Інвертований присудок. Підрядне присудкове речення.

Тема 4. Переклад підмета.

2

1

Формальний підмет *there*. Неозначений займенник *one*. Займенник *it*. Анафоричні займенники *this/these, that/those*. Займенник – заміник *one*. Неозначено – особовий підмет, виражений особовими займенниками *we, you* і *they*.

Тема 5. Переклад підмета.

4

1

Герундій. Інфінітив. Груповий підмет. Розщеплений підмет. Агентивний неживий підмет. Імплицитний підмет. Суб'єктно-предикативний інфінітивний зворот. Підрядне підметове речення.

<p>Тема 6. Переклад додатка. Формальний додаток <i>one</i>. Формальний додаток <i>it</i>. Займенник-замінник <i>one</i>. Займенники-замінники <i>that/those</i> та <i>these</i>. Інфінітив. Об'єктний предикативний інфінітивний зворот. Об'єктний предикативний дієприкметниковий зворот. Герундій. Інвертований додаток. Підрядне додаткове речення.</p>	2	1
<p>Тема 7. Переклад детермінантів речення. Прислівники на <i>-ly</i>. Інфінітивні парентетичні речення. Інші парентетичні елементи.</p>	2	1
<p>Тема 8. Переклад обставин. Прислівники на <i>-ly</i>. Інфінітив у функції обставини мети. Інфінітив у функції обставини наслідку. Інфінітив у функції обставини ступеня. Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот. Дієприкметник II і дієприкметниковий зворот. Звороти зі сполучними словами <i>given</i> та <i>granted</i>, утвореними від дієприкметника II.</p>	2	1
<p>Тема 9. Переклад обставин. Герундій та герундіальний зворот. Інвертована обставина. Абсолютна конструкція з дієприкметником I. Абсолютна конструкція з дієприкметником II. Абсолютна номінативна конструкція. Еліптичні підрядні речення. Еліптичні підрядні речення, що вводяться сполучником <i>if</i>. Підрядні обставинні речення.</p>	4	1
<p>Тема 10. Переклад означення. Неозначений артикль . Означений артикль . Прикметник. Прикметники з суфіксом <i>-able/-ible</i>. Прикметник та прикметникове словосполучення як правостороннє означення. Прикметники, утворені від особових імен (прізвищ) за допомогою суфікса <i>-(i)an</i>.</p>	2	1
<p>Тема 11. Переклад означення. Іменник як лівостороннє означення. Інфінітив. Інфінітивна конструкція з прийменником <i>for</i>. Герундій. Дієприкметник I та дієприкметниковий зворот. Дієприкметник II та відповідний дієприкметниковий зворот. Конструкція "дієприкметник/прикметник + інфінітив". Займенник-репрезентант <i>that/those</i>. Прикінцева прикладка. Підрядне означувальне речення.</p>	4	1
<p>Тема 12. Морфологічні труднощі науково-технічного перекладу. Форми числа іменника. Абсолютний генетив. Субстантивований прикметник. Катафоричне вживання займенників. Граматична омонімія слова <i>one</i>. Граматична омонімія слова <i>that</i>.</p>	2	1
<p>Тема 13. Морфологічні труднощі науково-технічного перекладу. Граматична омонімія дієслова <i>to be</i>. Граматична омонімія дієслова <i>to have</i>. Граматична омонімія дієслова <i>to do</i>. Граматична омонімія дієслова <i>to make</i>.</p>	2	1

Загальна кількість годин	36	$\sum_{i=1}^n a_i = 8$
--------------------------	----	------------------------

Лабораторні заняття

Лабораторні роботи у межах курсу не передбачені.

Контрольні роботи

Комплексна контрольна робота	Вагові коефіцієнти b
Тема 1. Специфіка перекладу головних та другорядних членів речення у науково-технічних текстах.	1
Тема 2. Морфологічні труднощі науково-технічного перекладу.	1

Загальна кількість годин	$\sum_{i=1}^n b_i = 2$
--------------------------	------------------------

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання додаткового теоретичного матеріалу).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Передача значень синтаксичних конструкцій.	6
Тема 2. Прагматика перекладу.	4
Тема 3. Науково-технічний дискурс як детермінант перекладацьких дій.	6
Тема 4. Конструкції логічної емфази.	4
Тема 5. Порядок членів речення та речень.	4
Тема 6. Порівняльні та псевдопорівняльні конструкції.	6
Тема 7. Каузативні конструкції.	4
Тема 8. Герундіальна конструкція.	4
Тема 9. Непаралельні однорідні члени речення.	4
Тема 10. Одночленні номінативні речення.	4
Тема 11. Одночленні інфінітивні речення.	4
Тема 12. Конструкції з запереченням.	4

Загальна кількість годин	54
--------------------------	----

Неформальна освіта

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Карабан В.І. “Переклад англійської науково-технічної літератури”. Видання четверте, виправлене. Вінниця. “Нова книга” 2004 р.
2. Корунець І.В. “Теорія і практика перекладу” (аспектний переклад). Підручник. Вінниця. “Нова книга” 2001р.
3. Карабан В.І., Мейс Дж. “Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову”. Посібник-довідник. Вінниця. “Нова книга” 2003р.
4. Карабан В.І., Борисова О.В., Колодій Б.М., Кузьміна К.А. “Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі”. Навчальний посібник. Вінниця. “Нова книга” 2003 р.
5. Корунець В.І. “Порівняльна типологія англійської та української мов” Навчальний посібник. Вінниця. “Нова книга” 2003р.
6. Пільгуй Н.Н. Repair Technology of Machinery and Equipment. Kharkiv: KhNTUA, 2017. Гриф вченої ради НТУ «ХПІ», 340 с.
7. Акоп'янц Н. М., Є. І. Ковальова Основи перекладу у видавничо-поліграфічній галузі. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. Гриф вченої ради НТУ «ХПІ». 112 с.
8. Пільгуй Н.М. Граматичні проблеми перекладу науково-технічної літератури. Харків: “Золоті сторінки”, 2019. Гриф вченої ради НТУ «ХПІ», 160 с.
9. Буйвол О.В. Переклад термінології у галузі машинобудування. Навчальний посібник. Харків: ФОП Панов А.М., 2021, 118 с.

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо відповідно до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3
--	---	--

0,3

0,4

0,3

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3,$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль,

I – оцінка за виконання індивідуального завдання,

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи,

$Пк$ – оцінка за підсумковий контроль.

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^8 a_i},$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за практичне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1}{\sum_{i=1}^1 b_i},$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (Π, K, I, \dots) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

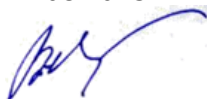
Погодження

Силабус погоджено

27.08.2025

27.08.2025

Завідувач кафедри

Оксана ГОЛІКОВА

Гарант ОП

Вікторія МИРОШНИЧЕНКО